

Lilla mütsik
Mycena pura

Roosakas mütsik
Mycena rosea

Punakas narmasnutt *Inocybe erubescens*

Niitlehtrik *Clitocybe dealbata*

Tavavahelik *Paxillus involutus*

Kevadkogrits *Gyromitra esculenta*

MUSKARIINIIMÜRGISTUS

Toimeaine: muskariin
Peiteaeg: 15–30 min (harva kuni 2 tundi)
Sümptomid: iiveldus, kõhuvalu ja -lahtisus, oksendamine, rohke sülje-, pisarate- ja higivool, nägemishäired, pupillide ahenemine, pulsi- ja hingamis-sageduse ning vererõhu langus, šokk, bronhiaalastma, lämbus; võib järgneda surm
Vastumürk: kohene atropiini manustamine
Tekitajad: lilla mütsik, roosakas mütsik, punakas narmasnutt, niitlehtrik, kuhik-narmasnutt (*Inocybe rimos*), siid-narmasnutt (*Inocybe geophylla*)

VAHELIKUMÜRGISTUS

Toimeained: teadmata
Peiteaeg: paarist tunnist mitme aastani
Sümptomid: iiveldus, kõhuvalu ja -lahtisus, oksendamine (harva); hemolüüs, kollaps, rasked immuunpatoloogilised muutused, neerupuudulikkus, kusiveresus; võib järgneda surm
Tekitajad: tavavahelik jt vaheliku perekonna liigid

GÜROMITRIINIIMÜRGISTUS

Toimeaine: güromitriin (helvellahape)
Peiteaeg: kaheosaline, vahepealse näilise paranemisega, (harva 2–) 6–25 tundi
Sümptomid: iiveldus, kõhuvalu ja -lahtisus, oksendamine, peavalu; minestamine, rahutus, deliirium, hemolüüs, maksakahjustused, neerupuudulikkus, krambid; võib järgneda surm
Tekitajad: kevadkogrits jt kogritsa perekonna liigid; kupatatult söödavad

M Ü R K S E E N E D

Valge kärbseseen
Amanita virosa

Roheline kärbseseen *Amanita phalloides*

Jahutanuk *Galerina marginata*

Külmvöödik *Cortinarius rubellus*

Meinhardi vöödik *Cortinarius meinhardii=C. vitellinus*

AMANITIINIIMÜRGISTUS

Toimeained: ama-, fallo-, virotoksiinid
Peiteaeg: 6–40 tundi
Sümptomid: iiveldus, kõhuvalu ja -lahtisus, oksendamine; maksakahjustused, kollatõbi, verehüübivushäired, veritsused, neerupuudulikkus, kusiveresus, teadvushäired, kooma. **Surm!**
Tekitajad: valge kärbseseen, roheline kärbseseen, jahutanuk

ORELLANIINIIMÜRGISTUS

Toimeained: orellaniin, kortinariinid
Peiteaeg: 2–17 päeva
Sümptomid: kerged mao- ja sooleärritusnähud (harva), väsimus, isutus, janu, peavalu, iiveldus, külmatunne, lihaste ja liigeste valud; rasked neerukahjustused, verikusesus, kusiveresus, kooma. **Surm!**
Tekitajad: külmvöödik, Meinhardi vöödik, kastanvöödik (*Cortinarius orellanus*)

Hiidkõrges *Megacollybia platyphylla*

Haisev vöödik *Cortinarius traganus*

Häärheinik *Tricholoma virgatum*

Voldiline tindik *Coprinus atramentarius*

Nuijalg-lehtrik *Ampulloclitocybe clavipes=Clitocybe clavipes*

MAO- JA SOOLENÄHTUDEGA MÜRGISTUS

Toimeained: terpeenid, seskviterpeenid, vaigutaolised ühendid, ekstraktiivained
Peiteaeg: 15 min–2 tundi (harva kuni 4 tundi)
Sümptomid: kõhuvalu, iiveldus, oksendamine, kõhulahtisus; vereringe- ja teadvushäired, minestus, krambid; paljudel liikidel hemolüüs; harva võib järgneda surm
Tekitajad: hiidkõrges, haisev vöödik, häärheinik, seepheinik, verkjas vöödik, püramiid-soomussirmik, mürkšampinjon (*Agaricus xanthoderma*), kuhik-vesinutt (*Hygrocybe conica*), sälk-kollanutt (*Hypholoma fasciculare*), valge heinik (*Tricholoma stiparophyllum*)

KOPRIINI-ALKOHOLIMÜRGISTUS

Toimeaine: kopriin
Peiteaeg: mõni minut kuni 72 tundi
Sümptomid: iiveldus, oksendamine; näo- ja ülakeha punetus, metallimaitse suus, nahatundlikkus, õhupuudus ja ängistustunne, higivool, vererõhu langus ja kõikumised, minestus, südameseiskus; võib järgneda surm
Tekitajad: voldiline tindik, nuijalg-lehtrik, hõbuheinik (*Tricholoma equestre*)

KÄRBSESEENEMÜRGISTUS („MÜKOATROPIINI“ MÜRGISTUS, MUSKASOONIMÜRGISTUS)

Toimeained: iboteenhape, muskason, mustsimool („mükoatropiin“)
Peiteaeg: 0,5–3 tundi
Sümptomid: jooenähud, elevus, üleliigne liikumistarve, eufooria, düsfooria, meelepetted; suukuivus, nägemishäired, pupillide laienemine, pulsi- ja hingamissageduse ning vererõhu tõus, südamerütmihäired, krambid, südameseiskus; võib järgneda surm
Tekitajad: punane kärbseseen, panter-kärbseseen, kuning-kärbseseen (*A. regalis*)

Seepheinik *Tricholoma saponaceum*

Verkjas vöödik *Cortinarius semisanguineus*

Püramiid-soomussirmik (Echinoderma aspera)

Punane kärbseseen *Amanita muscaria*

Panter-kärbseseen *Amanita pantherina*